

Tvoření vět

V jednoduché větě oznamovací stojí přísudek (resp. jeho skloňovaná část) za podmětem:

Ich ging gestern in die Vorlesung. – Já jsem šel včera na přednášku.

Pouze začíná-li příslovečným určením nebo předmětem, pak je postavení podmětu a přísudku opačné: (*)

Gestern ging ich die Vorlesung. – Včera jsem (já) šel na přednášku.

In die Vorlesung ging ich gestern. – Na přednášku jsem včera šel.

Stejně tak ve větě **tázací** (kde ale přísudek zpravidla stojí na úplném začátku).

Ging ich gestern in die Vorlesung? – Šel jsem včera na přednášku?

Ostatní větné členy se za sebe řadí v tomto pořadí:

příislovečné určení času, důvodu, místa, způsobu, a nakonec předmět.

Vždy na konci věty stojí případná druhá polovina přísudku, jeho nesklonovaná část, a sice v následujícím pořadí

– zvrtné *sich*, dále případná negace, přičestí složených časů a nakonec infinitiva

Např. ve větě *Das lässt sich nicht machen. – To nejde udělat.*

1/

Samostatné přípony přísudku, v oznamovací větě stojí na konci věty. Pokud je věta ve složeném čase, spojí se s přičestím, stejně jako v případě způsobového slovesa.

Das lässt sich nicht nachmachen. – To nejde zopakovat.

Ich bin den Berg hinaufgefahren. – Vyjel jsem horu.

btw- samostatné přípony mohou být i substantiva, např. *radfahren* (jezdit na kole): *Herr Müller fährt Rad.*

2/

Částice *nicht* stává v závislosti na významu věty vlastně na všech pozicích.

V jednoduché větě oznamovací, kde se vztahuje na přísudek, stojí za ním:

Ich erhole mich nicht in den Ferien.

Postavení předmětu přitom závisí na jeho významu ve větě:

Er mag mich nicht. => *Nemá mě rád.* – obecné konstatování

Er mag nicht mich. => *Nemá rád mě.* – důraz na předmět

Ve větách oznamovacích, kde stojí přísudek před podmětem (*), stojí *nicht* zpravidla úplně na konci, tedy před infinitive Verbformen.

Mich mag er nicht. – *Mě nemá rád.*

Ostatní částice vyjadřující zápor jako *niemals*, *niemand*, *keinesfalls*, *kaum* (nikdy, nikdo, v žádném případě, stěží) apod. se ve větě chovají stejně.

1/ Utvořte věty (1 nebo 2 oznamovací a jednu tázací):

nicht - ich – wieder – gehen – in die Vorlesung – gestern

(Nechtěl jsem včera zase jít na přednášku.)

öffnen - lassen – leicht – die Tür – sich

(Dveře jdou lehce otevřít.)

anhören – das – müssen – dir – du – unbedingt

(To si musíš určitě poslechnout.)

große Freude – machen – mit seinem Geschenk – er – letztes Jahr

(Svým dárkem mi loni udělal velkou radost.)

aber – übertreiben – jetzt – du

(Ted' ale přeháníš!)

zu tun haben – wollen – ich – mit dir – nichts

(Nechci s tebou mít nic společného.)

2/ Věty z bodu 1/ dejte do záporu či naopak.

3/ Dejte do záporu a vysvětlete, různá postavení částice *nicht*:

Ich erhole mich in Bayern. (3 způsoby)

Ich stelle das Thema zur Diskussion.

Er fährt Rad.

Sie stellt die Blumen auf den Tisch.

Sie kommt sicherlich.

Sie lernen hier. (2 způsoby)

5/ Dejte větu do odpovídajícího času minulého a do záporu:

In dieser Woche sehe ich Hans.

Dieses Mal komme ich zu spät.

Das meint er ernst.

Ich erwarte eine derartige Reaktion.

Ich kann dich in diesem Kostüm erkennen.